

Емисии на парникови газове в контекста на жизнения цикъл на продукта: въглероден отпечатък на продукта (PCF)

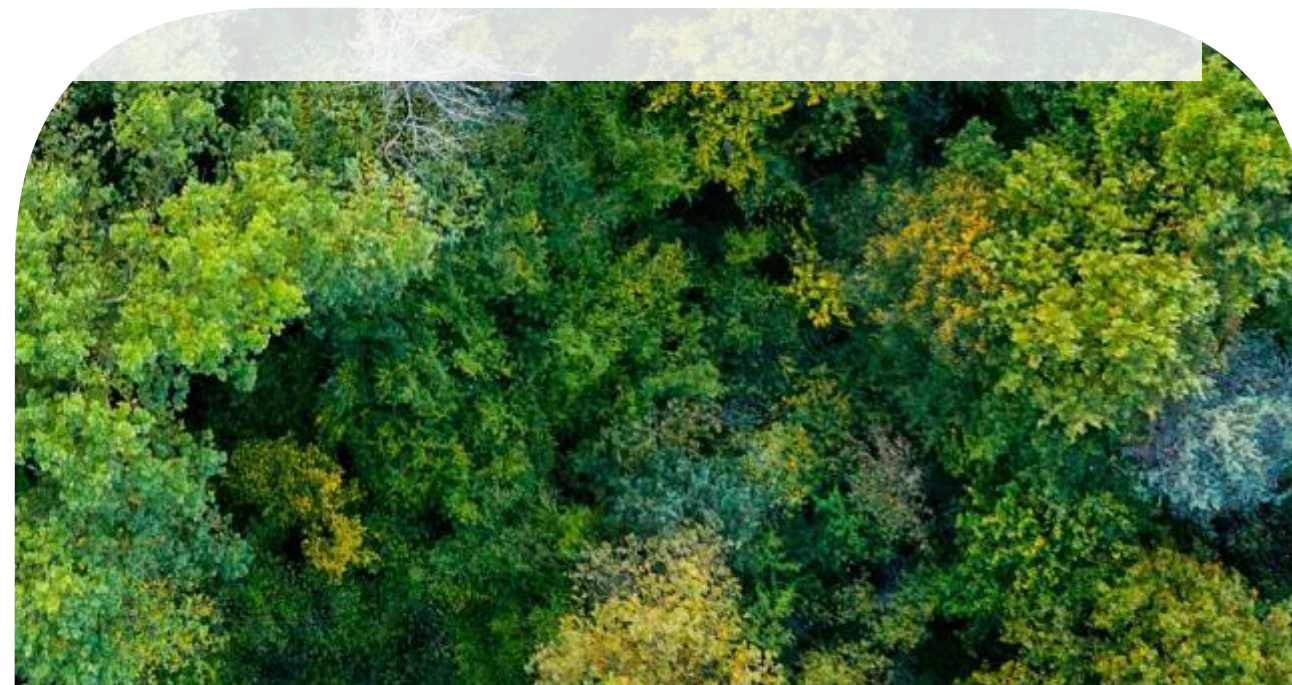
7 ноември 2024 г

инж. Тайрон Аду Бафур

Мениджър продукти Управление на енергията и
климата

tyrone.adu-baffour@dqs.de

+49 151 52614413

съдържание

01

Обща информация за въглеродния отпечатък

02

Изчисляване на въглеродния отпечатък

03

Изследване на въглеродния отпечатък

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА РСФ

ОБЩИ МОТИВАЦИИ

- Изменение на климата (социално съзнание и отговорност)
- Натиск върху разходите (марки и браншов имидж, търговия с CO2 , инвеститори , напр. чрез CDP))
- Клиентски натиск (прозрачност: CO2 като решаващ фактор за решения за покупка)
- Регламенти (обществени търгове, законови изисквания)
- Служители (идентификация, мотивация)
- Социален натиск („приложими“ екологични цели вижте Закона за опазване на климата, Shell и др.)

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА РСФ

ЦЕЛИ И ПОЛЗИ ОТ ВЪГЛЕРОДНИЯ ОТПЕЧАТЪК НА ПРОДУКТ

- Повишаване на прозрачността и проследимостта на емисиите на ПГ
- Показване на развитието на емисиите на парникови газове
- Анализ на свързаните с климата горещи точки на производствена система или компания
- Идентифициране на неизвестен потенциал за спестяване на емисии на парникови газове
- Оценка на възможностите за влияние и приоритизиране областите на действие
- Базирана на факти основа за намаляване на емисиите на парникови газове и постигане на климатични цели или климатична неутралност
- Изпълнение на изискванията на клиентите и други заинтересовани страни, тъй като все по-често се изискват изследвания за въглероден отпечатък
- Разработване на международно обвързващи, хармонизирани стандарти и насоки

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА РСФ

КАКВО Е РСФ ?

Въглеродният отпечатък на продукта (РСФ понякога CFP) отчита емисиите на парникови газове през целия жизнен цикъл на продукта (LCA Life Cycle Assessment).

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА РСФ

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ВЪГЛЕРОДНИЯ ОТПЕЧАТЪК

ограничения

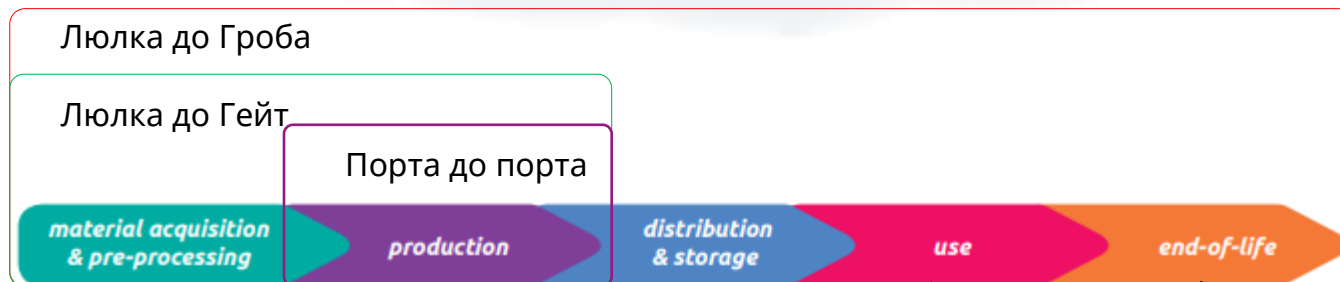
- Фокус върху изменението на климата като единствената категория на въздействие → няма заключение относно общата екологична съвместимост на продукта
- РСФ стойност е свързана с привидната точност → присъщи несигурности чрез избор на метод, качество на данните, избор на системни граници
- Проблематика с двойното отчитане

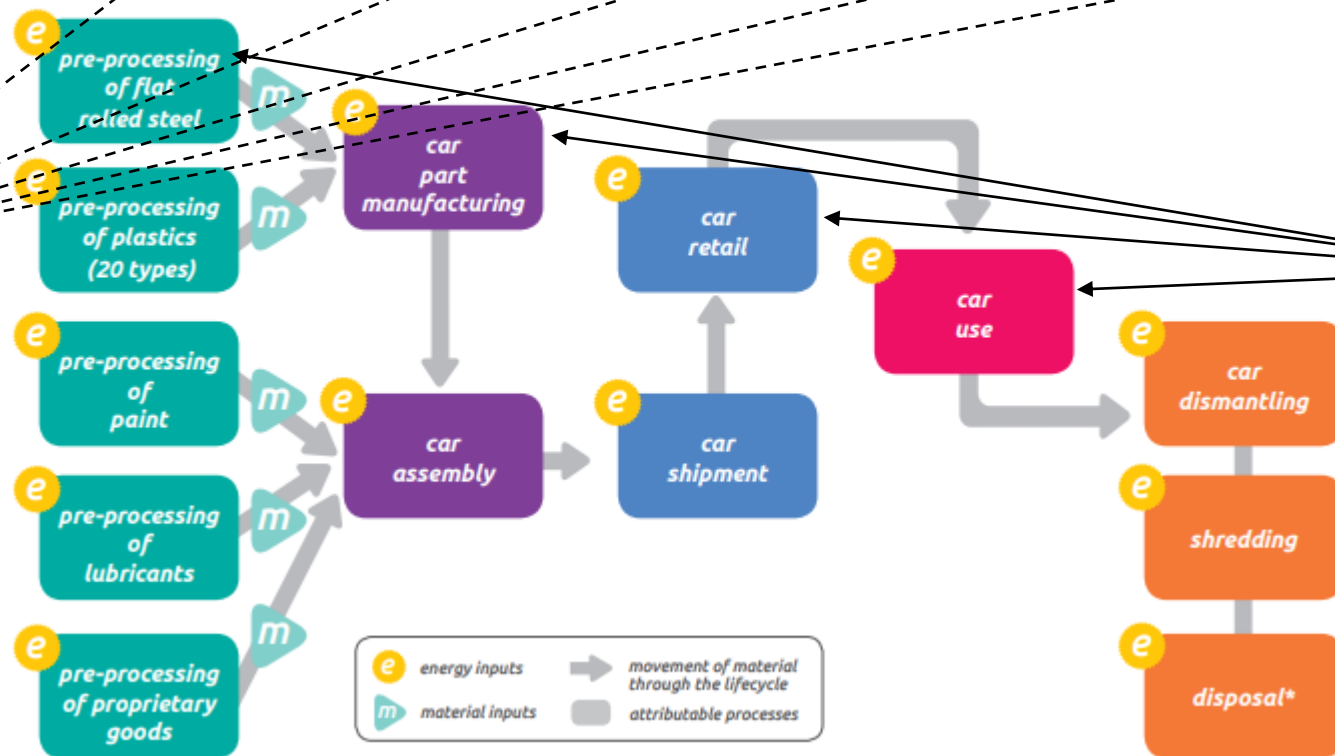
ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА РСФ

СИСТЕМНИ ГРАНИЦИ

CO₂ CH₄ SF₆ N₂O HFCs PFCs

Фази на
 ЖИЗНЕНИЯ ПЪТ
 Life Cycle Phases

процеси

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА РСФ

КЛАСИФИКАЦИЯ В КОНТЕКСТА НА ПЕРСПЕКТИВАТА НА ЖИЗНЕНИЯ ПЪТ

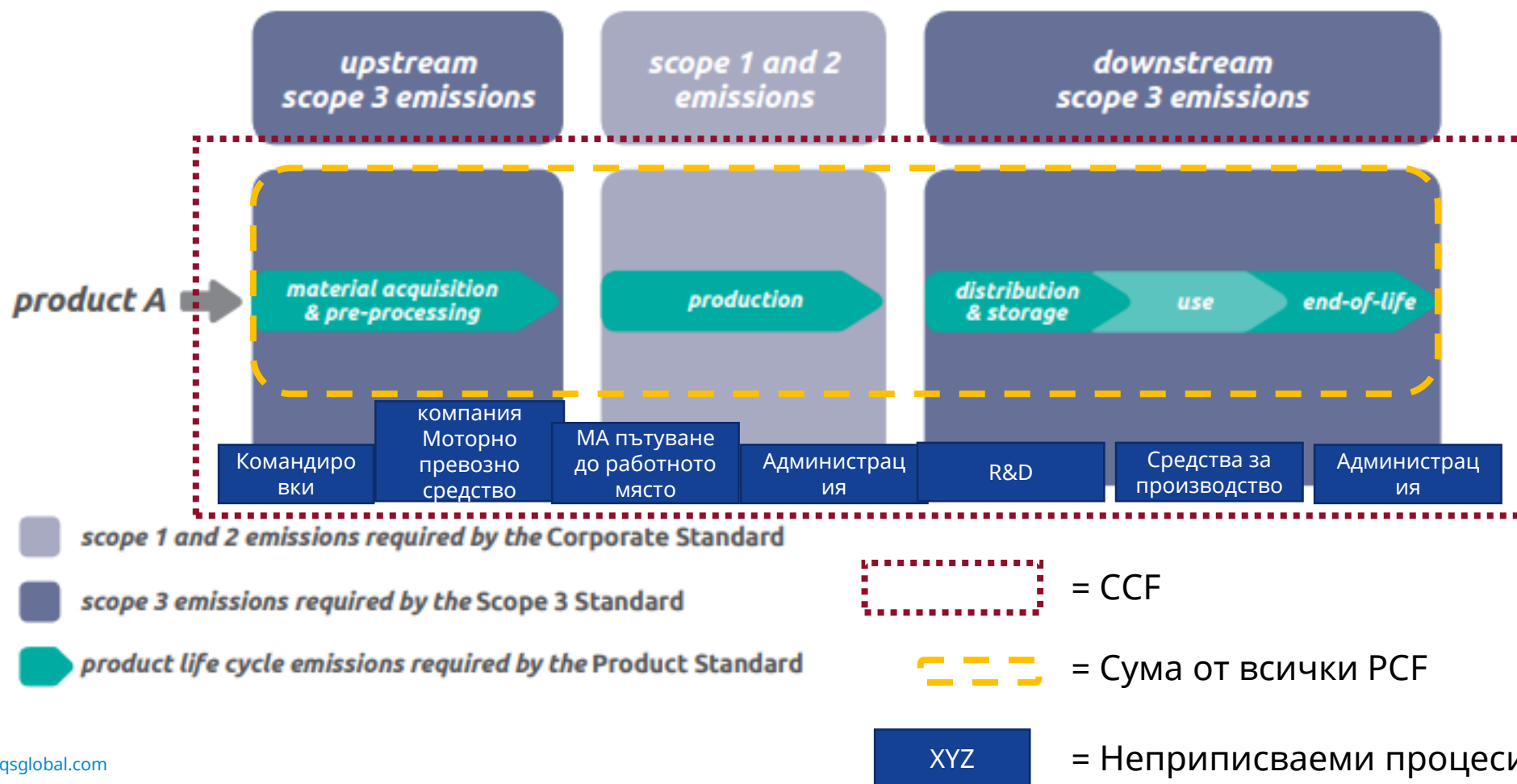
	Emissions								Resource Use							
	Air				Water		Soil		Mineral			Energy		Land		
	CO ₂	CH ₄	N ₂ O	...	PO ₄ ³⁻	...	N ₂	...	Water	Fe	Sb	...	Fossil	Renewable	Transform.	Occupation
PCF Product Carbon Footprint	CO ₂ eq															
LCA Life Cycle Assessment																
EPD Environmental Product Declaration																
PEF Product Environmental Footprint																
Water Footprint & WF Sustainability Assessment																

Източник:
Sustainable

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА РСФ

ВРЪЗКА МЕЖДУ ССФ И РСФ

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА РСФ

СТАНДАРТИ ЗА РСФ

PAS 2050: Спецификация за оценка на емисиите на парникови газове през жизнения цикъл на стоки и услуги

Публикувана за първи път от Британския институт по стандартизация през 2008 г. и преработен през 2011 г., за да предостави международно съгласуван метод за количествено определяне на въглеродния отпечатък на продукти и услуги.

Протокол за парникови газове : Стандарт за отчитане и отчитане на жизнения цикъл на продукта

Въз основа на първата методология PAS 2050, публикувана през 2011 г., включва изисквания за количествено определяне на инвентаризациите на парникови газове на продукти и публично отчитане

ISO 14067: Въглероден отпечатък на продуктите

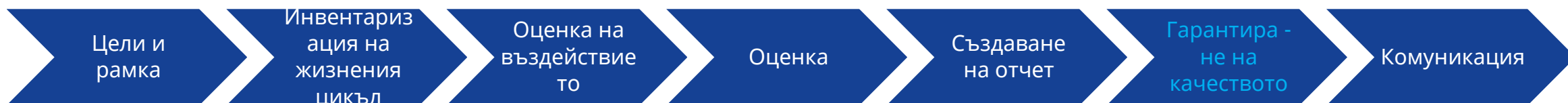
насърчи прозрачното съобщаване на резултатите

ISO 14040 / 14044: Управление на околната среда - оценка на жизнения цикъл - принципи и рамкови условия / изисквания и инструкции

ISO 14044 описва принципите и рамковите условия за оценка на жизнения цикъл. ISO 14044 определя изискванията в това отношение и предоставя инструкции за изготвяне на екологична оценка.

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА РСФ

СТЪПКИ ЗА СЪЗДАВАНЕ НА РСФ

- Поставяне на цели
- Избор на продукти
- Функционална единица
- Граници на системата
- Изискване на данни
- ...

- Събиране на данни
- Изчисляване на данни
- Разпределение
- ...

- Изчисляване на С.Ф.Р

- Идентифициране на значими параметри
- Пълнота, чувствителност, последователност
- Изводи, ограничения, препоръки
- Несигурност

- Изисквания към документацията
- Минимално съдържание и възможности
- Информация (напр. биогенен въглерод или промени в земеползването)

- Критичен преглед
- Проверка

- Спецификации за РСФ изявление
- проблемна зона
- Целева група
- с. също ISO 14026

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА РСФ

ЦЕЛ И ОБХВАТ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

Цел: разработване или подобряване на продукта , стратегия за климата, регулиране, маркетинг и др.

Избор на продукта: наличие на данни, съответствие на емисиите, желание на доставчиците да си сътрудничат, потенциал за намаляване, стратегическо значение на РСФ / пазарна значимост, прозрачност и стабилност на веригите за доставки

Определение на функционалната единица: Каква е ползата от продукта? Например боя за площ от 35 m²

Определяне на границата на системата: (Кои модули на процес/участъци от жизнения цикъл се вземат предвид?)

Критерии за изключване : Какво е значението на дадено вещество, енергия или емисия? Например изключване на всичко <1%, но поне 95% от емисиите

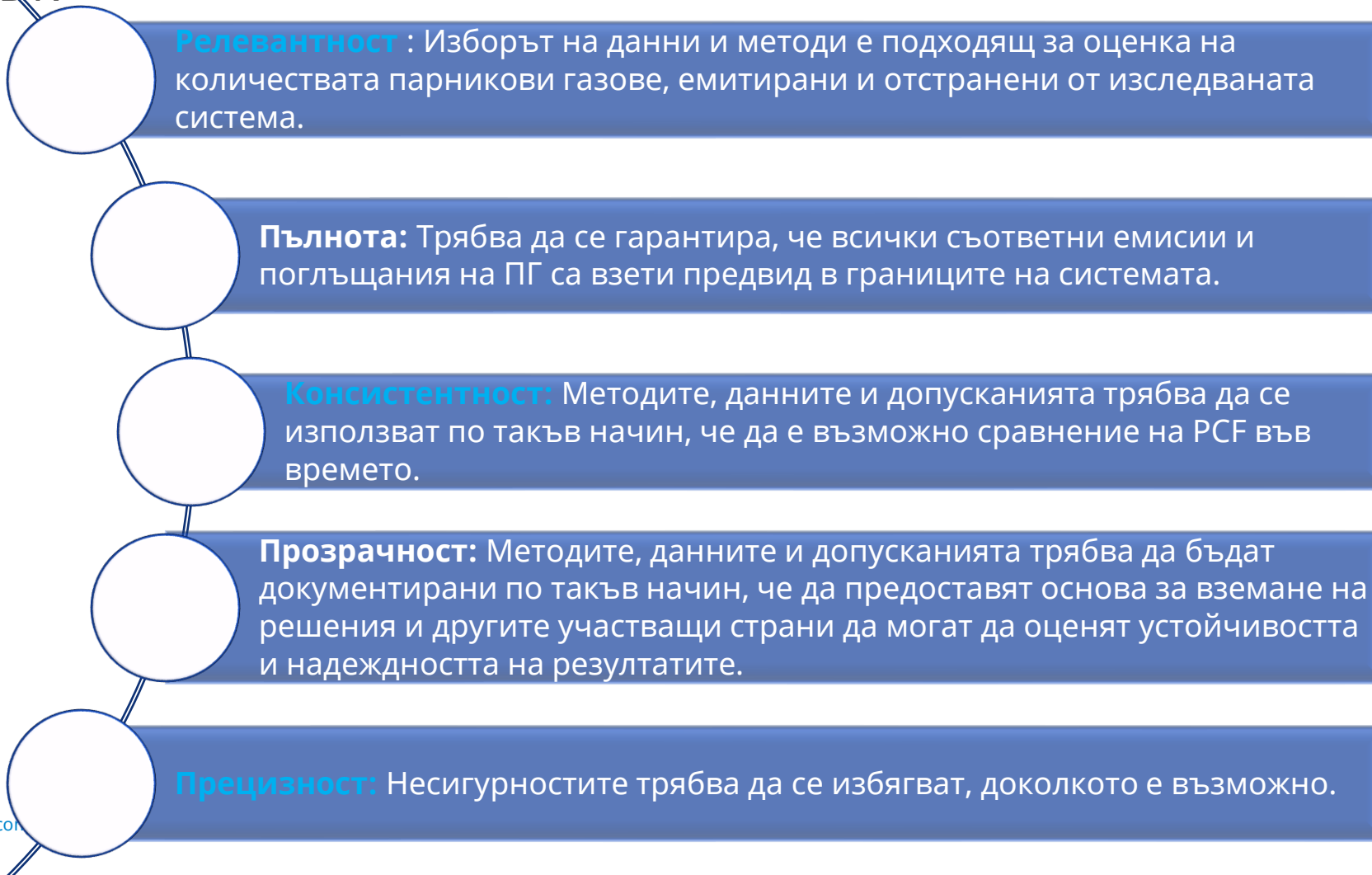
A construction worker wearing a yellow hard hat and a high-visibility vest is shown in profile, looking down at a tablet computer. The background is a blurred construction site with a blue sky and white clouds. The overall scene is bright and clear.

ИЗЧИСЛЕНИЕ НА ОТПЕЧАТЪКА

02

ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ВЪГЛЕРОДНИЯ ОТПЕЧАТЪК

ПРИНЦИПИ НА ИЗЧИСЛЕНИЕТО НА ВЪГЛЕРОДНИЯ ОТПЕЧАТЪК

ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ВЪГЛЕРОДНИЯ ОТПЕЧАТЪК

ОБРАБОТКА НА ДАННИ

Типове данни: Първични данни (включително специфични за местоположение) и вторични данни

Типове данни: Данни за директни емисии, данни за дейността, емисионни фактори

Изисквания за данни: Определяне на критерии, напр. възраст, произход, пълнота, надеждност, възможна е качествена или количествена оценка

Справяне с пропуските в данните: Използване на косвени данни или оценки (най-лошия сценарий).

Разпределение (PCF): Ако разпределението не може да бъде избегнато, изберете подходящ метод за разпределение (физически, икономически, друг)

Несигурност: Количествена или качествена оценка на несигурността на методологични подходи, параметри и модели

ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ВЪГЛЕРОДНИЯ ОТПЕЧАТЪК

СЪБИРАНЕ НА ДАННИ

	Описание	Значими източници на ПГ (примери)	Необходими данни за дейността (примери)	възможно База данни (примери)
Обхват 1 Директни емисии от нашите собствени горивни процеси	1.1 Стационарни системи 1.2 Мобилни системи 1.3 Летливи газове 1.4 Процеси	<ul style="list-style-type: none"> фирмени автомобили, мотокари Котел, ТЕЦ Климатични и хладилни системи Производство на цимент, стомана и др. 	<ul style="list-style-type: none"> Консумация на енергия Разход на гориво Допълнителни количества хладилен агент Измервания на емисии 	<ul style="list-style-type: none"> Разписки за доставка сметки Показания на измервателните уреди Разписки за гориво Шофиране Дневници за поддръжка
Обхват 2 Косвени емисии от закупуването на енергия, свързана с мрежата	2.1 Електричество 2.2 Природен газ 2.3 Топлофикация 2.4 Пара ...	<ul style="list-style-type: none"> Сграда Процеси и производствени съоръжения Медии и инфраструктура (напр. вентилация, охлаждане, сгъстен въздух) 	<ul style="list-style-type: none"> Количество консумирана енергия 	<ul style="list-style-type: none"> Фактури на доставчик на енергия Измервания на показанията на измервателния уред
Обхват 3 Други непреки емисии от веригата за стойност нагоре и надолу по веригата	3.1 Закупени стоки и услуги ... 3.4 Транспорт нагоре по веригата 3.7 Транспорт на пътници ... 3.15 Инвестиции	<ul style="list-style-type: none"> Закупени стоки Пътуване на служители Транспорт нагоре/надолу по веригата 	<ul style="list-style-type: none"> Количество закупени стоки (кг, бройки, €) Изминати километри Количеството и вида на горивото Вид транспорт 	<ul style="list-style-type: none"> Проучване на служителите сметки Запитване със закупуване/контролиране

ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ВЪГЛЕРОДНИЯ ОТПЕЧАТЪК

ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ЕМИСИИТЕ

Данни за дейността

- Данните за дейността като цяло отразяват дейностите, които водят до емисии на парникови газове
  - Например разход на гориво, електричество, изминати километри с влак
  - Източници на данни: показания на броячите, фактуриране, измервания, изчисления, ако е необходимо прогнози, за пътувания, евентуално също проучвания, ...

Емисионни фактори

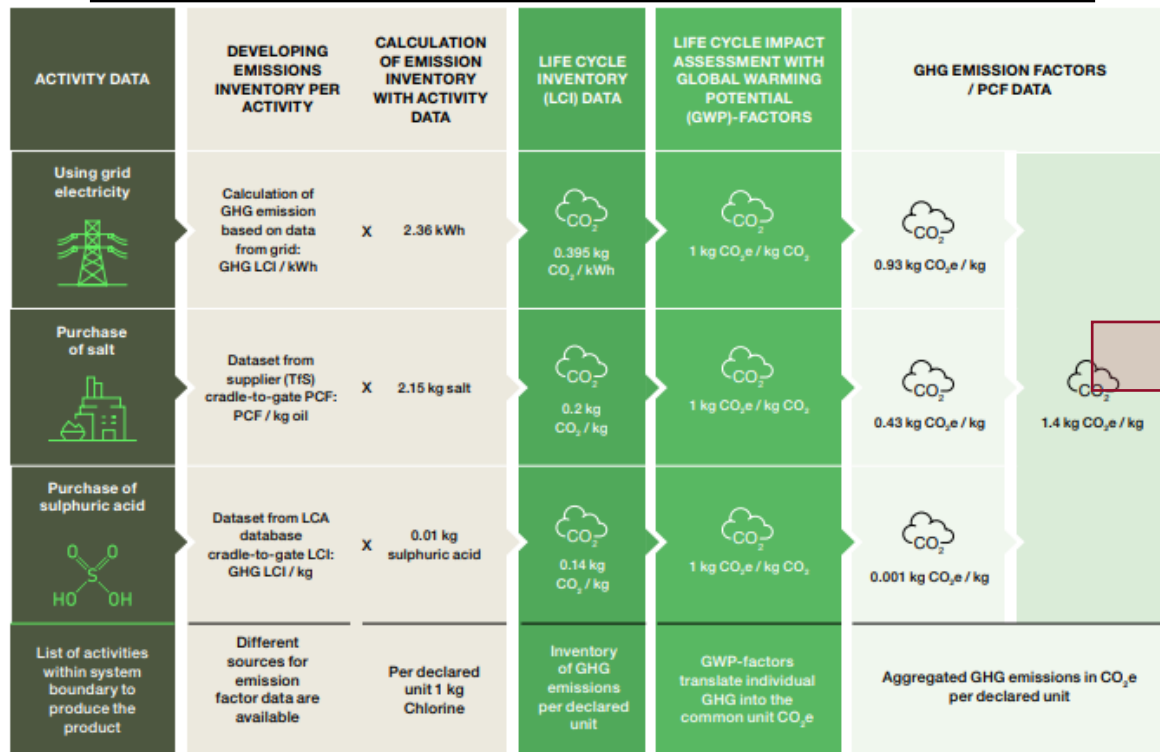
- Емисионните фактори описват съотношението на емитираните парникови газове за единица използвана суровина (обикновено се посочва в tCO₂eq/количество)
  - Бази данни
    - Безплатни бази данни: напр. GEMIS, ProBas
    - Търговски бази данни: напр. GaBi , ecoinvent
  - Научни публикации

Aktivitätsdaten	×	THG-Emissionsfaktor	=	THG-Emissionen
<i>Beispiel für Scope 1:</i>				
Verbrauchte Dieselmenge in Lkw des Unternehmens	×	THG-Emissionsfaktor für die Verbrennung von Diesel	=	THG-Emissionen aus der Verbrennung von Diesel in eigenen Lkw
100.000 l	×	3,14 kg CO ₂ -äq / l	=	314 t CO ₂ -äq
<i>Beispiel für Scope 3:</i>				
Eingekaufte Menge Kunststoff	×	THG-Emissionsfaktor für die Herstellung von Kunststoff	=	THG-Emissionen aus der Herstellung von eingekauftem Kunststoff
10.000 kg	×	5 kg CO ₂ -äq / kg	=	50 t CO ₂ -äq

ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ВЪГЛЕРОДНИЯ ОТПЕЧАТЪК

ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА РСФ

Изчислителна схема

Възможно представителство

Prozessschritte	Verbrauch / Emissionsquellen	Emissionen [t CO ₂ e]	spez. Emissionen für PET & Glas [g CO ₂ e/l]	PET Fußabdruck [g CO ₂ e/l]	Glas Fußabdruck [g CO ₂ e/l]
Spreeperle					
Rohstoffgewinnung: Förderung + Aufbereitung	Rohwasser	-	-	-	-
evtl. auch im Schritt Flaschenabfüllung	Trinkwasser	0,10	0,03	0,01	0,01
evtl. auch im Schritt Flaschenabfüllung	Abwasser	2,12	0,53	0,27	0,27
Flaschenreinigung + Abfüllung + CO ₂ -Versatz	Erdgas	55,33	13,83	6,92	6,92
	Strom	51,40	12,85	6,43	6,43
	Reinigungsmittel	2,89	0,72	0,36	0,36
Verpackung: Flaschenherstellung + Etiketten/Verschlüsse, ggf. inkl. Recycling/Entsorgung	PET	202,64	50,66	50,66	
	Etiketten	0,87	0,22	0,11	0,11
	Neuglas	268,50	67,13		67,13
	Getränkedosen	65,65	16,41	8,21	8,21
Distribution	Transport (Hin, Rück Abfüllort – Großhändler – Einzelhandel)	55,11	13,78	6,89	6,89
Transport nach Einkauf	Einkaufsfahrt (angenommen)	142,51	35,63	17,81	17,81
Nutzung (ggf. Kühlung, Abwasser, etc.)			-	-	-
Entsorgung/Recycling	Verwertete Abfälle	0,43	0,11	0,05	0,05
Entsorgung (Transport)			-	-	-
Vorgelagerter Transport	Diesel Vertrieb	2,69	0,67	0,34	0,34
Vorgelagerte Pendelaktivitäten	Diesel Mitarbeiter	53,74	13,43	6,72	6,72
		903,98	225,99	209,53	242,46
Perquell					
Verrechnung Anteil Perquell (PET)	Operativer Ansatz	100,00	25,00	25,00	
Perlwasser					
Verrechnung Anteil Perlwasser (Glas)	Operativer Ansatz	640,00	160,00		160,00
Ergebnis		1.643,98	137,00	117,27	201,23

ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ВЪГЛЕРОДНИЯ ОТПЕЧАТЪК

БАЗИ ДАННИ

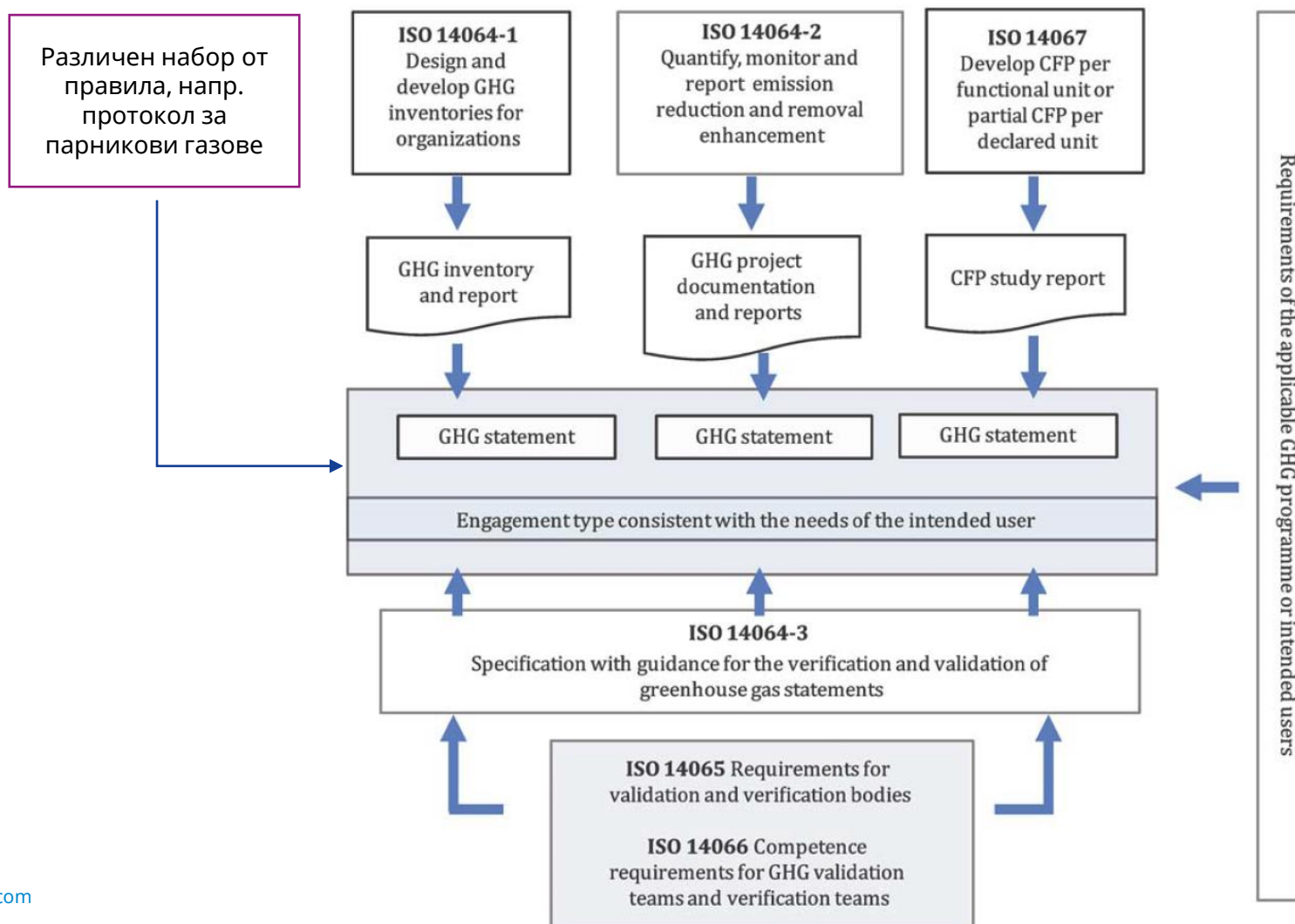
източник	Обяснение	Л и нк	Безплатно
GEMIS	Безплатния модел GEMIS (Глобален емисионен модел за интегрирани системи) съдържа база данни за енергия, вещества, транспортна система и тяхното въздействие върху околната среда	ГЕМИС-ИИНАС	ДА
ecoinvent	Базата данни ecoinvent е най-често използваната база данни за оценка на жизнения цикъл в световен мащаб. В допълнение към балансите на CO2, с помощта на ecoinvent могат да се създават и екобаланси.	http://www.ecoinvent.ch/	НЕ
EFDB/IPCC	Базата данни за емисионните фактори (EFDB) е изчерпателна англезична база данни за емисионните фактори от Междуправителствения панел по изменение на климата (IPCC).	http://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/EFDB/main.php	НЕ
Емисионни фактори	Търсачката на английски език предлага преглед на емисионните фактори от различни източници (напр.: IPCC и DBEIS (бивш DEFRA)).	http://emissionfactors.com/	ДА
Протокол за парникови газове	Протоколът за парникови газове предоставя изчерпателен списък с емисионни фактори. Публикациите се предлагат и на английски език.	http://www.ghgprotocol.org/calculati0n-инструменти	ДА
Протокол за парникови газове	Този списък с налични бази данни на трети страни помага на потребителите да събират данни за жизнения цикъл на продукта и бизнес веригата на стойността, особено за обхват 3.	https://ghgprotocol.org/life-cycle-databases	ДА
DBEIS (бивш DEFRA)	Публикация DBEIS (по-рано DEFRA) (фактори на преобразуване 20xx)	https://www.gov.uk/government/publications/greenhouse-gas-reporting-conversion-factors-	ДА
A IB	Европейската база данни Electricity mix (вкл. Residualmix, включително внос и износ на количества електроенергия по веригата нагоре)	https://www.aib-net.org/sites/default/files/assets/facts/residual-микс/2019/AIB_2019_Двойни_Mix_Резултати.pdf	ДА
IEA dqs	Международната агенция по енергетика определя емисионните фактори за производството на енергия от изкопаеми горива в страните от ОИСР и извън ОИСР. (Organisation for Economic Co-operation and Development, OECD)	www.bto.ly/	НЕ

ОБЩА ПРОЦЕДУРА ЗА ВЕРИФИКАЦИЯ НА ВЪГЛЕРОДЕН ОТПЕЧАТЪК

03

ВЕРИФИЦИРАНЕ НА ВЪГЛЕРОДНИЯ ОТПЕЧАТЪК

ВРЪЗКИ МЕЖДУ СЧЕТОВОДСТВО И ПРОВЕРКА

ПРОВЕРКА НА ВЪГЛЕРОДНИЯ ОТПЕЧАТЪК

ПРОЦЕС НА КРИТИЧЕН ТЕСТ

Планиране, създаване, прилагане и поддържане на една или повече програми за одит, включително честотата на одитите, методите, отговорностите, изискванията за планиране и докладване, които трябва да отчитат важността на съответните процеси, промените, засягащи организацията, и резултатите от предишни одити.

ПРОВЕРКА НА ВЪГЛЕРОДНИЯ ОТПЕЧАТЪК

ПРОВЕРКА СРЕЩУ КРИТИЧЕН ПРЕГЛЕД

проверка

Проверка на определенията

ISO 14064-3

Процес на оценка на изявление за исторически данни и информация, за да се определи дали изявлението е вярно по същество и отговаря на критериите

ISO 9000

Потвърждение чрез предоставяне на обективни доказателства , че определени изисквания са изпълнени

Критерии

Политика, процедура или изискване, използвани като референтна стойност, с която се сравнява декларацията за емисиите на парникови газове

Критичен преглед

Определение Критичен преглед

ISO 14044

Процедура, използвана за проверка на съответствието на оценката на жизнения цикъл с принципите и изискванията на международния стандарт за оценка на жизнения цикъл

ТЕСТВАНЕ НА ВЪГЛЕРОДНИЯ ОТПЕЧАТЪК

ПРОВЕРКА СРЕЩУ КРИТИЧЕН ПРЕГЛЕД

проверка

Съдържание според GHGP

1. Планиране и рамка (напр. определяне на рискове и сериозни неточности)
2. Идентифициране на източници на емисии
3. Провеждане на процеса на одит (напр. събиране на доказателства, извършване на анализи)
4. Оценка на резултатите
5. Извеждане и докладване на заключенията

→ Предоставя изявление за това доколко безопасен/надежден е определеният въглероден отпечатък въз основа на **обективни доказателства**

Критичен преглед

ISO 14044

Процесът на критичен преглед трябва да осигури че:

- методите, използвани за извършване на оценката на жизнения цикъл, са в съответствие с настоящия международен стандарт
- методите, използвани за извършване на оценката на жизнения цикъл, са научно обосновани и технически валидни;- тези, използвани при извършване на оценката на жизнения цикъл
- използваните данни са достатъчни и подходящи във връзка с целта на проучването
- анализите отчитат установените ограничения и целта на проучването и
- докладът е открит и последователен
- Общо съответствие с ISO 14040/ISO 14044

ТЕСТВАНЕ НА ВЪГЛЕРОДНИЯ ОТПЕЧАТЪК

ПРОВЕРКА СРЕЩУ КРИТИЧЕН ПРЕГЛЕД

	Проверка (14064-3)	Критичен преглед (ISO 14071)
Фокус на проверката	Фокус върху изследване на обективни доказателства (напр. първични данни, емисионни фактори), правилно прилагане на метода(ите)	Фокус върху избора на методи , които са подходящи и научно правдоподобни; правилно прилагане на метода(ите) и докладване
Проверяващ	Верификатор или екип от верификатори	Група или индивидуален, външен или вътрешен одитор
Време на проверката	В края на изследването	Съпътващи или в края на изследването
Резултат от проверката	Декларация за проверка (доклад, включително експертно мнение) → Ние потвърждаваме истинността на твърдението за CO2 отпечатък	Декларация за критичен преглед (Доклад с всички коментари) → Потвърждаваме, че проучването е проведено в съответствие със стандартните изисквания

ПРОДУКТОВ ВЪГЛЕРОДЕН ОТПЕЧАТЪК (PCF)

ДОПЪЛНИТЕЛНИ ВРЪЗКИ И ИНФОРМАЦИЯ

TfS PCF Ръководство: Ръководство за въглероден отпечатък на продукта за химическата промишленост

Ръководството служи като глобален стандарт/насока за изчисляване на PCF в химическата промишленост определя изискванията за изчисляване на инвентаризациите на парниковите газове, свързани с продукта от „люлката до вратата“ .

https://www.tfs-initiative.com/app/uploads/2022/09/TfS_PCF_Guideline_2022_pages.pdf

Pathfinder Framework: Ръководство за отчитане и обмен на емисиите от жизнения цикъл на продукта (Ръководство за изчисляване на PCF) :

<https://www.wbcsd.org/Programs/Climate-and-Energy/Climate/SOS-1.5/Resources/Pathfinder-Framework-Guidance-for-the-Accounting-and-Exchange-of-Product-Life-Cycle-Емисии>

SBTi :

Ecotransit (изчисляване на транспортните емисии

Ecocockpit (изчисление CCF, PCF): [https://ecocockpit.de/angebote/ecocockpit /](https://ecocockpit.de/angebote/ecocockpit/)

ОТВОРЕНИ ВЪПРОСИ? БЛАГОДАРЯ ВИ ЗА ВНИМАНИЕТО!

инж. Тайрон Аду Бафур

Мениджър продукти управление на енергията и
климата

Имейл: tyrone.adu-baffour@dqs.de

мобилен : +49 151 52614413